

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **S. P.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobce podané proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 1. 2005, č. j. 11 Az 163/2003 – 40,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 13. 7. 2004, č. j. 11 Az 163/2003 – 19, zamítl žalobu žalobce podanou proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-1228/VL-07-K04-2000 ze dne 8. 4. 2003 a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Napadeným rozhodnutím žalovaného bylo rozhodnuto o tom, že se žalobci neuděluje azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a současně bylo vysloveno, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu v platném znění.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž mj. žádal o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 14. 1. 2005, č. j. 11 Az 163/2003 – 40, návrh žalobce na ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti zamítl. Současně uložil žalobci, aby ve lhůtě jednoho měsíce ode dne doručení tohoto usnesení doplnil kasační stížnost, došlou do podatelny Městského soudu v Praze dne 3. 9. 2004 o doklad, že žalobce je v řízení zastoupen advokátem, a to předložením originálu plné moci s ověřenými podpisy zmocnítele a zmocněnce, nebo o doklad, že žalobce má vysokoškolské právnické vzdělání, které je vyžadováno pro výkon advokacie. V odůvodnění tohoto usnesení soud uvedl, že žalobce dne 5. 11. 2004 vyzval k prokázání jeho osobních, rodinných, majetkových a výtěžkových poměrů. Výzva byla žalobci doručena dne 2. 12. 2004 a dne 14. 12. 2004 žalobce předložil potvrzení o svých poměrech, z něhož soud zjistil, že žalobce nemá příjmy z pracovního či obdobného poměru, příjmy z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, příjmy z podnikání, z hmotného a sociálního zabezpečení, ani jiné příjmy. Dále žalobce uvedl, že nemá žádný majetek větší ceny, nemá žádné živobytí povinnosti ani dluhy. Jedinou informací, kterou soudu na výzvu žalobce poskytl, byla nepodložená informace o jeho špatném zdravotním stavu. Městský soud v Praze se nespokojil s takto prokázanými osobními, rodinnými, majetkovými a výtěžkovými poměry žalobce, a proto výzvou ze dne 28. 12. 2004, doručenu žalobci dne 5. 1. 2005 opětovně vyzval žalobce, aby konkrétně uvedl, za jakých finančních podmínek pobývá v privátním ubytování, zda, v jaké výši a z jakých zdrojů hradí nájemné či podnájemné, případně, kdo hradí náklady ubytování, stravování a běžných nákladů životní potřeby žalobce. Soud zároveň vyzval žalobce k prokázání jeho tvrzení o nepříznivém zdravotním stavu předložením lékařského potvrzení. K opakované výzvě soudu sdělil žalobce dne 12. 1. 2005, že momentálně bydlí u českého kamaráda, který mu poskytuje pomoc a pomáhá učit český jazyk, protože žalobce nemá právo být zaměstnán. Dále žalobce uvedl, že další položené otázky považuje za neoprávněný zásah do soukromého a rodinného života, jehož ochrana je garantována čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Po posouzení věci dospěl Městský soud v Praze k závěru, že v tomto stádiu řízení podmínka týkající se osvědčení poměrů zakládajících přiznání osvobození od placení soudních poplatků splněna není. Ze spisového materiálu je totiž patrné, že žalobce zákonem předpokládané podmínky pro takové osvobození neosvědčil, ani věrohodným způsobem neprokázal. Soud konstatoval, že jestliže soudní řád správní podmiňuje ustanovení zástupce účastníku řízení splněním obou podmínek zároveň, zjištěné nesplnění podmínek pro osvobození od soudních poplatků u žalobce má za následek, že se soud již nezabýval druhou zákonem stanovenou podmínkou - podmínkou potřebnosti k ochraně práv žalobce. Z tohoto důvodu soud zamítl žádost žalobce na ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. 7. 2004, č. j. 11 Az 163/2003 – 19.

Proti tomuto usnesení podal žalobce včas kasační stížnost. V kasační stížnosti namítal, že s usnesením Městského soudu v Praze nesouhlasí, protože v průběhu azylového řízení se několikrát změnil azylový zákon a kvůli špatné znalosti českého jazyka neměl možnost prostudovat tyto změny. Dále upozornil soud, že nedostal řádný formulář – vzor 060. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud zrušil usnesení Městského soudu v Praze a ustanovil mu zástupce z řad advokátů a tlumočníka.

Poté byl spis předložen Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí, a to podle předkládací zprávy k rozhodnutí o kasační stížnosti proti rozsudku ze dne 13. 7. 2004, s tím, že tato kasační stížnost je podána opožděně, a dále o kasační stížnosti proti usnesení ze dne 14. 1. 2005, s tím, že uvedené usnesení bylo žalobci doručeno dne 21. 2. 2005 a kasační stížnost byla podána téhož dne na poštu a je podána včas.

Řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 11 Az 163/2003 – 19 ze dne 13. 7. 2004 je vedeno u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 4 Azs 193/2005.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Městského soudu v Praze v rozsahu kasační stížnosti a v rámci zde uplatněného důvodu, přičemž posléze dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ačkoliv v kasační stížnosti stěžovatel výslovně nečiní odkaz na příslušné ustanovení soudního řádu správního stran uvedení důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s., lze z obsahu kasační stížnosti usuzovat, že se nápravy vydaného rozhodnutí dovolává z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., byť velmi jednoduchým způsobem vyjádřeným. Dovolává se totiž toho, že advokáta potřebuje z důvodu změny azylového zákona a špatné znalosti českého jazyka, která mu neumožnila řádně prostudovat azylový zákon včetně jeho změn, z čehož lze dovést, že stěžovatel nesouhlasí s právním posouzením věci soudem v předcházejícím řízení. Stěžovatel se rovněž dovolává toho, že vzor č. 060 neobdržel, avšak z obsahu spisu je zcela zřejmé, že na tento vzor reagoval jednak tím, že soudu zaslal vyplněné potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, a jednak reagoval i na další přípis soudu, a to svým podáním ze dne 12. 1. 2005. Uvedenou námitku stěžovatele, tedy že neobdržel výzvu soudu k prokázání svých poměrů, nelze považovat za důvodnou, neboť obsah spisu a samotná podání stěžovatele svědčí o opaku.

Podle § 105 odst. 2 s. ř. s. musí být stěžovatel v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Podle ustanovení § 35 odst. 7 věty první s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odst. 2 platí v takovém případě stát.

Podle ustanovení § 36 odst. 3 věty první a druhé s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.

V posuzované věci Nejvyšší správní soud především konstatuje, že nedostatek právního zastoupení stěžovatele v řízení u Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu (v posuzované věci Městského soudu v Praze), není důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti.

Dále je třeba uvést, že z citace ustanovení § 35 odst. 7 s. ř. s. plyne, že účastníku lze ustanovit usnesením zástupce tehdy, jestliže jsou splněny současně dvě podmínky: 1) jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, a 2) jestliže je to třeba k ochraně jeho zájmů. Jak vyplývá z ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s., je v řízení o kasační stížnosti zastoupení advokátem povinné. Při posuzování zákonné podmínky „je-li to třeba k ochraně jeho práv“ – uvedené v ustanovení § 35 odst. 7 s. ř. s., lze jistě dospět k závěru, že ustanovení advokáta pro řízení o kasační stížnosti bude vždy třeba k ochraně práv stěžovatelů, a stěžovali lze přisvědčit potud, pokud se dovolává ustanovení

advokáta pro špatnou znalost českého jazyka a složitost úpravy obsažené v azylovém zákoně. Lze tedy uzavřít, že v posuzované věci ochrana práv stěžovatele vyžadovala ustanovení advokáta, a byla tak splněna jedna z podmínek uvedených v ustanovení § 35 odst. 7 s. ř. s. Současně však nutno konstatovat, že splnění pouze jedné z podmínek uvedených v ustanovení § 35 odst. 7 s. ř. s. nepostačuje pro závěr o povinnosti soudu ustanovit advokáta v řízení o kasační stížnosti. Je totiž třeba, aby byla zároveň splněna další v tomto ustanovení uvedená podmínka, t. j. že jde o navrhovatele, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků. Městský soud v Praze se v napadeném usnesení postavil na stanovisko, že stěžovatel uvedenou podmínku nesplnil. Vycházel z toho, že předpokládané podmínky pro takové osvobození neosvědčil ani věrohodným způsobem neprokázal. S tímto závěrem Nejvyšší správní soud nesouhlasí. Jestliže Městský soud v Praze nevyvrátil údaje, které stěžovatel uvedl v potvrzení o osobních, rodinných, majetkových a výdělkových poměrech, a nevyvrátil ani tvrzení žalobce uvedené v podání ze dne 12. 1. 2005, v němž stěžovatel tvrdí, že bydlí u českého kamaráda, který mu poskytuje pomoc a pomáhá učit český jazyk, protože žalobce nemá právo být zaměstnán, nelze bez dalšího souhlasit se závěrem soudu o tom, že předpokládané podmínky pro takové osvobození stěžovatel neosvědčil ani věrohodným způsobem neprokázal.

Přes výše uvedené skutečnosti však Nejvyšší správní soud nedošel k závěru, že by bylo možno napadené usnesení Městského soudu v Praze zrušit a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení. Z obsahu spisu totiž nepochybně plyne, že samotná kasační stížnost podaná proti rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 11 Az 163/2003 – 19 ze dne 13. 7. 2004 byla podána opožděně. Napadený rozsudek byl totiž stěžovateli do vlastních rukou doručen dne 16. 7. 2004 a kasační stížnost byla podána osobně u Městského soudu v Praze dne 3. 9. 2004. Za této situace nutno konstatovat, že veškeré úkony soudu, které směřovaly k zajištění povinného zastoupení stěžovatele advokátem v řízení o kasační stížnosti byly nadbytečné. Za této situace pak lze poukázat na ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. s tím, že návrh stěžovatele, tedy kasační stížnost podaná proti rozsudku ze dne 13. 7. 2004, č. j. 11 Az 163/2003 – 19, nemůže být zjevně úspěšná, neboť byla podána opožděně. Městský soud v Praze měl tedy uvedenou procesní situaci ve vztahu k žádosti stěžovatele o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti posoudit z hledisek ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. a na základě těchto úvah (pokud již přistoupil k úkonům směřujícím k zajištění zástupce stěžovatele) dospět k závěru, že nejsou podmínky pro ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti proti rozsudku ze dne 13. 7. 2004, č. j. 11 Az 163/2003 – 19, když tato kasační stížnost byla podána opožděně, a nemůže tedy být v žádném případě úspěšná, a je tedy zjevně neúspěšná.

Přestože tedy Nejvyšší správní soud nesouhlasí se závěry uvedenými v napadeném usnesení Městského soudu v Praze, dospěl k závěru, že Městský soud v Praze nepochybil, pokud žádost stěžovatele o ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti zamítl, byť z jiného důvodu než z důvodu Nejvyšším správním soudem uvažovaným. Za této situace pak dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatele podaná proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 1. 2005, č. j. 11 Az 163/2003 – 40, není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti,

neboť žalovanému v tomto stádiu řízení žádné náklady nevznikly a stěžovatel nebyl s kasační stížností úspěšný.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. října 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu